

BANDERNE RYKKER IND I DE ÅBNE FÆNGSLER

Indsatte med banderelationer må ikke sidde i de åbne fængsler, men virkeligheden er en anden. Ifølge en rundspørge som Fængselsforbundet har gennemført, sidder der rockere og banderelaterede i syv af landets otte åbne fængsler.

Af Søren Gregersen

Bandekriminaliteten er blevet så omsiggribende, at det er umuligt at sondre skarpt mellem bandemedlemmer og de øvrige indsatte. Og bandeproblemerne er ikke længere afgrænset til landets lukkede fængsler. Problemerne er rykket ud i de åbne fængsler.

Fagbladet har gennemført en rundspørge blandt Kriminalforsorgens otte åbne institutioner. I syv af fængslerne svarer Fængselsforbundets lokalformænd ja til, at de har banderelaterede siddende.

Det gælder blandt andet i Statsfængslet i Jyderup. Her siger Fængselsforbundets lokalformand Nina Odgaard: "Bandemedlemmerne giver mere uro på gangene. De sætter sig på den ulovlige handel og presser de svage indsatte – for eksempel indsmugling. Og de hverver nye medlemmer."

Nina Odgaard fortæller, at problemerne med bandemedlemmer er vokset i de seneste to år, og at hvervningen ikke altid foregår på frivillig basis. Nogle gange bliver indsatte presset til at melde sig ind i en bande: "Det er nærmest en anden måde at betale dummebøder på," siger hun.

De fleste banderelaterede i de åbne fængsler er ikke officielt medlemmer, men er tilknyttet en bande for eksempel som hang-around. Flere af de åbne fængsler har dog også officielle bandemedlemmer siddende. Det gælder blandt andet statsfængslerne i Midtjylland, Horserød og på Søbysøgaard.

Det er dog ofte de uofficielle medlemmer, som giver de største problemer. De regnes nemlig som almindelige indsatte og er blandet sammen med dem på afdelingerne.

Det oplever forbundets lokalformand i Fængslet i Nørre Sneede: "Det er meget ofte de banderelaterede indsatte, som tager styringen på afdelingen – og det sker ikke altid på en positiv måde. De svagere indsatte bliver i højere grad klemte på fællesskabsafdelingerne. Og nogle vælger frivilligt enerum," siger Søren Wiborg.

UDDANNELSE

Står det til personalet i de åbne fængsler bør de uddannes bedre til at håndtere de banderelaterede indsatte.

Det siger blandt andre lokalformand i Statsfængslet ved Horserød, Philip Hollendsted: "Vi har ikke den fornødne uddannelse til at håndtere bandemedlemmer og andre specielle indsatte."

Også lokalformanden i Statsfængslet på Søbysøgaard, Kim Hansen Mahmens, foreslår, at uddannelsen og den generelle indsats bliver styrket på området.

"Man bør samarbejde bedre mellem politi, kriminalforsorg og kommuner og skabe mere åbenhed fra indsattes side omkring det at være bandemedlem," siger han.

I KLUBBEN 24 TIMER I DØGNET

Ifølge kriminolog og sociolog ved Syddansk Universitet, Linda Kjær Minke, er det ikke en nem opgave finde ud af, hvem der er bandemedlemmer. Der er nemlig mange indsatte, som befinder sig i gråzonen mellem at være rendyrkede bandemedlemmer og at være løst tilknyttet bandemiljøet.

"Det er en meget svær problemstilling. Det klassifikationssystem bander og rockermedlemmer placeres ud fra, er vanskeligt. Billedet er utrolig broget, og det gør det ikke nemmere, at det viser sig, at bandemedlemmer på nogle tidspunkter er placeret på fællesskabsafdelinger og andre gange på segregerede afdelinger. Jeg talte med en indsat, der var klassificeret bandemedlem, som mente, han var fejlplaceret, hvilket blev bekræftet af de andre indsatte. Han var ikke medlem af deres bande, men boede blot i det samme område, som de erklærede bandemedlemmer."

Linda Kjær Minke kritiserer samtidig Kriminalforsorgens håndtering af de bandekriminelle. Der er for mange hovsa-løsninger, mener hun.

"Der mangler et overordnet blik for, hvad der skal gøres for at løse denne problemstilling. En strategi for hvordan man kan løse bandeproblemerne på den bedste måde i forhold til resocialisering og sikkerhed. Der er for meget overladt til de enkelte fængsler."

Hun opfordrer justitsministeren til at nedsætte en arbejdsgruppe, som skal udarbejde nogle fagligt funderede retningslinjer for, hvordan fængslerne håndterer banderelaterede indsatte.

Selvom man spotter alle bandemedlemmer, mener hun ikke nødvendigvis, at det er en god idé at samle dem på særskilte afdelinger. Bandemiljøet er nemlig mere intensivt inden for murene end udenfor.

"Nogle af de rocker- og bandemedlemmer jeg har talt med, fortalte, at de ude i den virkelige verden kom i rockerklubben to timer om ugen. Nu følte de, at de var i klubben 24 timer i døgnet. Spørgsmålet er, om det ikke bare forstærker normerne. Det bekymrer mig, at de ikke får input fra fanger, som ikke er hardcore kriminelle," siger hun.

MEGET STOR UDFORDRING

Kriminalforsorgens sikkerhedschef mener, at bandeproblemstillingen er en af de største udfordringer i nyere tid. Michael Gjørup oplyser, at det aktuelt sidder 328 rockere eller bandemedlemmer i fængslerne. Det alvorlige konfliktbillede er årsagen til, at der også sidder banderelaterede i åbne fængsler. Her placeres indsatte, "som ikke er en del af det aktuelle konfliktbillede eller ikke har en fast tilknytning til rocker- eller bandemiljøet," siger sikkerhedschefen.

Han er ikke enig i, at Kriminalforsorgen bruger hovsa-løsninger med for meget ansvar til den enkelte institution: "Det viser for mig, at Linda Minke Kjær har forstået Kriminalforsorgen dårligt. Det er netop den enkelte institution, der har den daglige kontakt og dermed

også det tætte kendskab til den enkelte, som har det bedste grundlag at træffe afgørelser på. Og det er op til den enkelte institution at vurdere om en indsat er egnet til at sidde hos dem," siger han.

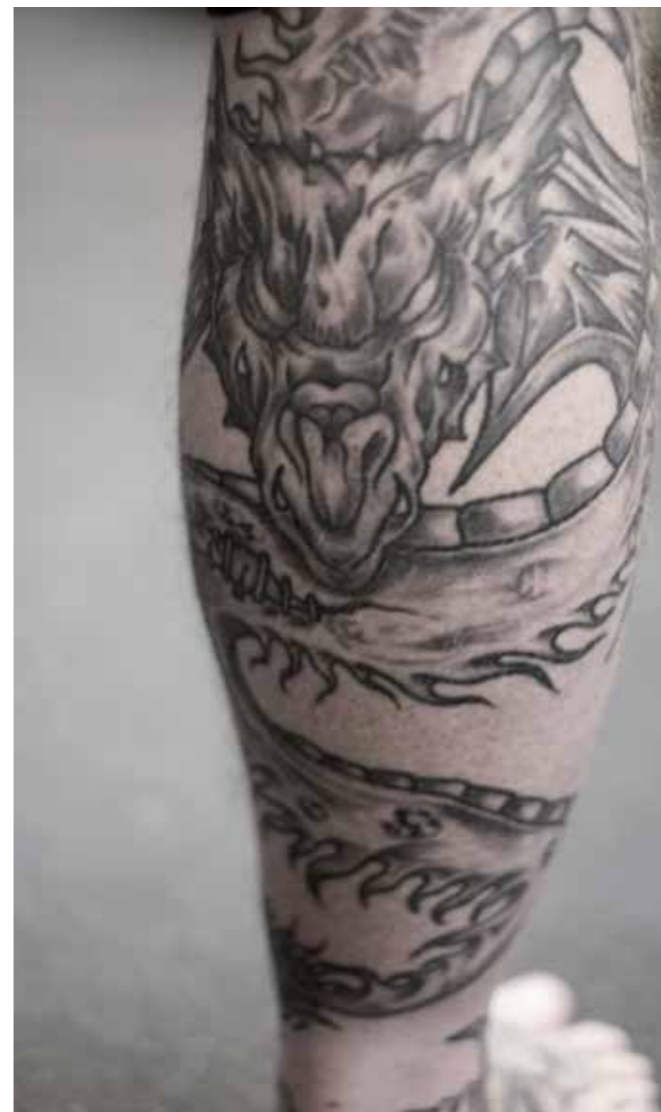
I forhold til diskussionen for eller imod bandeafdelinger understreger Michael Gjørup, at Kriminalforsorgen ikke bruger bandeafdelinger af hensyn til bandemedlemmerne, men for at beskytte øvrige indsatte.

VI ER PÅ RETTE VEJ

Sikkerhedschefen mener ikke, at der er behov for at nedsætte en arbejdsgruppe, som Linda Minke Kjær foreslår.

"Hvis der er noget, vi er gode til, er det at planlægge afsoningen med udgangspunkt i både resocialisering og sikkerhed. Vi lægger vægt på den enkeltes risikofaktorer, motivation og samarbejdsvilje. Strategien er både fagligt funderet og veltilrettelagt – og med udgangspunkt i exit som et tværfagligt samarbejde, som også strækker sig ud over løsladelsen og involverer kommuner og politi. Vi er efter min mening på rette vej."

Han oplyser dog, at Kriminalforsorgen har nedsat en følgegruppe med repræsentanter for både direktorat, politi, inspektørforeningen og Fængselsforbundet, hvor man løbende drøfter udviklingen på rocker- bandeområdet. Og han er positiv indstillet i forhold til at styrke efteruddannelsen: "Der er ingen tvivl om, at det er et område, vi skal forsøge at opprioritere i fremtiden," siger han.

”DET ER FOR EKSEMPEL FOLK FRA BLÅGÅRDS PLADS, SOM STYRER FÆNGSLET

Fængselsbetjent Merete Enderberg oplever flere og flere bandemedlemmer blandt de indsatte i Statsfængslet på Søbysøgaard.

Statsfængslet på Søbysøgaard ville egne sig glimrende som ramme til en Morten Korch-film. I søen er der aborrer og ål. Og på markerne græsser velnærede Jersey-køer. Men indenfor på det midtfynske gods møder man hverken Poul Reichardt eller Flintesønnerne.

Det åbne fængsel oplever nemlig stigende problemer med indsatte som er medlemmer eller tilknyttet rocker- og bandegrupperinger som for eksempel Black Army, HA og AK 81.

Det siger fængselsbetjent Merete Enderberg, som har arbejdet i fængslet i seks år: "Det passer ikke, at der ikke er bandemedlemmer i åbne fængsler. Tværtimod kan du stort set ikke finde indsatte, som ikke på den ene eller anden måde er tilknyttet bandemiljøet."

Og nogle af de indsatte er fuldgældige medlemmer af en bande, siger hun: "Vi havde for eksempel en indsat, som var omtalt i en artikel i Fyens Stiftstidende. Det fremgik, at han var medlem af Black Army"

Problemet er, at de bandekriminelle sætter sig på magten i fængslet og styrer indsmugling og narkohandel.

"Det er for eksempel folk fra Blågårds Plads, som styrer fængslet. Det er ikke sjovt for de andre indsatte. De ved godt, hvem der sidder på stoffene, og de risikerer at skyldte penge til den ene og anden og skal betale beskyttelsespenge. De er pissebange."

Hun talte på et tidspunkt fem forskellige grupperinger i fængslet. Blandt andet La Raza. En gruppe som hun aldrig havde hørt om før.

BETALER PRISEN

Merete Enderberg mener, at Kriminalforsorgen betaler prisen for bandepakkene. De penge som politikerne har afsat til at bekæmpe bandekriminaliteten i landets byer, er ikke fulgt med til indsatsen i fængslerne. Personalet er ikke klædt på til at håndtere de bandekriminelle. Ifølge betjenten er kun én medarbejder på Søbysøgaard uddannet på dette område. Løsningen er derfor at efteruddanne fængselsbetjentene til at hjælpe indsatte med banderelationer.

"Det er naivt at tro, at man bare kan stuve banderne sammen i fængslerne. På den måde får man ikke stoppet bandekriminaliteten. Politikerne bliver nødt til at afsætte midler til at efteruddanne os betjente, så vi bliver gearet til at hjælpe dem. Vi har brug for viden, som vi kan bruge i den daglige tjeneste," siger hun.

2.000 BANDEMEDLEMMER

Det er svært at sige, hvor mange bandemedlemmer, der er i Danmark. Politiet holder øje med omkring 2.000 personer, fordi de mener, at de er tilknyttet en bande som for eksempel HA, Bandidos, Satudarah, AK81, Black Cobra, Værebros, Brothers Souljazz, Devils Choice, Guardias Diablo, LTF, Bloodz, Blågård, Westside og Black Army.